

SI 11 Sigtuna, Kv. Humlegården (förfalskning)

Litteratur: Th. Snædal Brink, Rapport till Riksantikvarieämbetet 21/2 1984 (ATA dnr 1195/84); H. Gustavson & Th. Snædal Brink, Runfynd 1983, i: Fornvännen 80 (1984), s. 256 ff.; E. Salberger, Sigtuna-brynets runinskrift, i: ANF 105 (1990), s. 161 ff.; J. P. Strid, Sigtunabrynets runinskrift – äkta eller oäkta? Nordiska orter och ord. Festskrift till Bengt Pamp på 65-årsdagen den 3 november 1993 (1993), s. 193 ff.; G. Stålbom, Runristningar. Från spjutspetsen i Stabu till Anna i Älvdalen (1994), s. 169; M. MacLeod & B. Mees, Runic amulets and magic objects (2006), s. 26 f.; M. Källström, Mästare och minnesmärken. Studier kring vikingatida runristare och skriftmiljöer i Norden (2007), s. 407, Det 22:a internationella fälrunologmötet 11–13 september 2009 i Sigtuna, i: Fornvännen 105 (2010), s. 122, Rec. av Naumann 2018, i: Futhark 11 (2020), s. 185; R. Edberg, Skrivelse till ATA 12/5 2011 (ATA dnr 329-200-2012), Falsk runinskrift från Sigtuna, i: Situne Dei 2011, s. 65; H. Gustavson, Därom tvistade de lärde. Den sensationella runinskriften på nålbrynet från Sigtuna, i: Fornvännen 107 (2012), s. 89 ff., H-P. Naumann, Metrische Runeninschriften in Skandinavien. Einführung, Edition und Kommentare (2018), s. 285 ff.

Avbildning: G. Hildebrand foto 1983 (ATA, återgivet i Gustavson & Snædal Brink a.a. m.fl.).

Signum i Samnordisk runtextdatabas/Runor: [U Fv1984:257](#)

Det runristade bryne som påstås komma från Kv. Humlegården och som har figurerat en del i den runologiska litteraturen, har visat sig vara en modern förfalskning från 1980-talet, se nedanstående meddelande i Situne Dei 2011, s. 65. Brynet förvaras i Sigtuna museum (SF 3778, [inv. nr 160074](#)).

Falsk runinskrift från Sigtuna

Ett skifferbryne med en runinskrift lämnades 1982 in till Sigtuna Museum. Fyndplatsen uppgavs ha varit en dumphög från arkeologiska utgrävningar i kvarteret Humlegården i Sigtuna sex år tidigare, 1976.

Efter det att brynet kommit till museet har det analyserats av flera runologer. Några av dem har kommit fram till att inskriptionen är äkta medan andra har sett det som sannolikare att den är sentida.

Redaktionen för Situne Dei tog i januari 2011 kontakt med den person, som nära 30 år tidigare kom med föremålet till museet. Han berättade nu att det handlade om ett pojkstreck. Inskriften på brynet kopierades från förlagor i böcker. Detta alltså så skickligt att den inte utan vidare genomskådades ens av specialister.

Detta föremål kan således härmed avföras för gott från den antikvariska diskussionen.

Red.

Runbrynet från kvarteret Humlegården är en modern fejk. Foto Sigtuna Museum

Litteratur

- Salberger, E. 1990. Sigtuna-brynets runinskrift. *Arkiv för nordisk filologi* 105.
- Snædal, Th. 1984. Runfynd 1983. *Fornvännen* 80.
- Strid, J. P. 1993. Sigtunabrynets runinskrift – äkta eller oäkta? *Nordiska orter och ord. Festskrift till Bengt Pamp på 65-årsdagen den 3 november 1993*. Lund.

Runristade lösföremål från Sigtuna

SI 11 Sigtuna, Kv. Humlegården (förfalskning)

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Magnus Källström
E-post: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000
www.raa.se